

AP7:s temarapport **vatten**

Vårt arbete inom vattentemat 2016–2018

Innehåll

Förord	3
Vårt temaarbete	4
Tema Färskvatten 2016–2018	5
Water Stewardship Engagement, ett treårigt dialogprojekt	6
Vatten som investeringsobjekt	12
Problemet är globalt, men lösningarna lokala	14
Finansieringsproblemen är en global angelägenhet	15
Investeringar i blått guld	16
Tekniska lösningar på vattenbrist i Kalifornien	19
Slutsatser, medskick och vidare undersökning	21
Mål 6 – Rent vatten och sanitet	26

Vårt uppdrag. "Den som inte vill eller kan välja ska få minst lika bra pension som andra"

AP7 i korthet. AP7 är en statlig myndighet som har i uppdrag att förvalta premiepensionsmedel åt svenska folket. Idag placerar över fyra miljoner svenskar sin premiepension i AP7 Såfa. Kapitalet uppgår till cirka 600 miljarder kronor vilket innebär ett stort ansvar att förvalta. AP7:s förvaltning sker utslutande i pensionsspararnas intresse, såväl pensionärer idag som i framtiden.

AP7 är en universell ägare. Med investering i 3 000 bolag över hela världen kan vi agera som ägare på bred front och lång sikt, med hela marknadens bästa för ögonen. Genom att vara en aktiv universell ägare tillvaratar AP7 både nuvarande och framtida sparares finansiella intressen.

AP7:s ägarstyrning syftar i första hand till en positiv effekt på den långsiktiga avkastningen för hela marknaden, snarare än för enskilda bolag.

Förvaltad kapital: cirka 600 miljarder kronor

Antal sparare: över 4 miljoner sparare

Investeringsportfölj: 3 000 bolag världen över

SDG 6 – ett globalt mål som borde prioriteras högre

Vid World Economic Forum har det under flera år konstaterats att en global färskvattenkris är ett av de största hoten mot världsekonomin och att följd effekterna på kapitalmarknaden är betydande. Kopplingen till vad investerare kan göra för att begränsa risken har däremot inte varit lika tydliga.

Grundfrågorna vi ställde oss inför detta temaarbete var: Vilken roll kan institutionellt kapital spela för att bidra genom att finansiera lösningar, uppfylla investeringsbehov samt påverka bolag i riktning mot det sjätte globala målet: Rent vatten och sanitet?

Trots att stora framsteg gjorts för att uppfylla målet saknar miljoner människor fortfarande säkert vatten och grundläggande sanitet – en utmaning som kommer att kräva betydande investeringar och stora omställningar inom många bolag.

Tre huvudsakliga lärdomar har framkommit under vårt temaarbete kring färskvatten. Den första är att det saknas tydliga drivkrafter för att prioritera vattenfrågan. Den andra lärdomen är att vattenriskerna utgör en global systemrisk, men lösningarna är ofta lokala vilket försvårar stora systematiska insatser.

Den tredje lärdomen är att det finns goda möjligheter för investerare att göra skillnad. Dels som aktiva ägare i bolag med vattenrisker i sin värdekedja. Dels genom att det redan i dagsläget finns gott om investeringsmöjligheter kring vattenproblemen. Samtidigt begränsar regional lagstiftning och politiska agendor möjligheterna att investera i vatteninfrastruktur och möjligheten att ställa om till ett mer hållbart samhälle.

Vår ambition är att denna rapport ska bidra med kunskap kring hur investerare kan bidra tydligare till det sjätte hållbarhetsmålet.

Även om vi nu avslutar vårt temaarbete måste diskussionen fortsätta. Det är därför viktigt att investerare deltar i internationella forum och diskuterar våra möjligheter att bidra. För färskvattenproblematiken är långt ifrån löst, vi har bara belyst ämnet. Men vi är hoppfulla då det fortfarande finns tid kvar till 2030 och det sjätte hållbarhetsmålet är ett av målen där kapitalmarknaden kan göra tydlig skillnad som investerare och som ägare.

Stockholm, september 2019

Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.
Se sid 26

Charlotta Dawidowski
Sydstrand
Hållbarhetsstrateg
kontakt: cda@ap7.se

Johan Florén
Chef kommunikation
och ägarstyrning

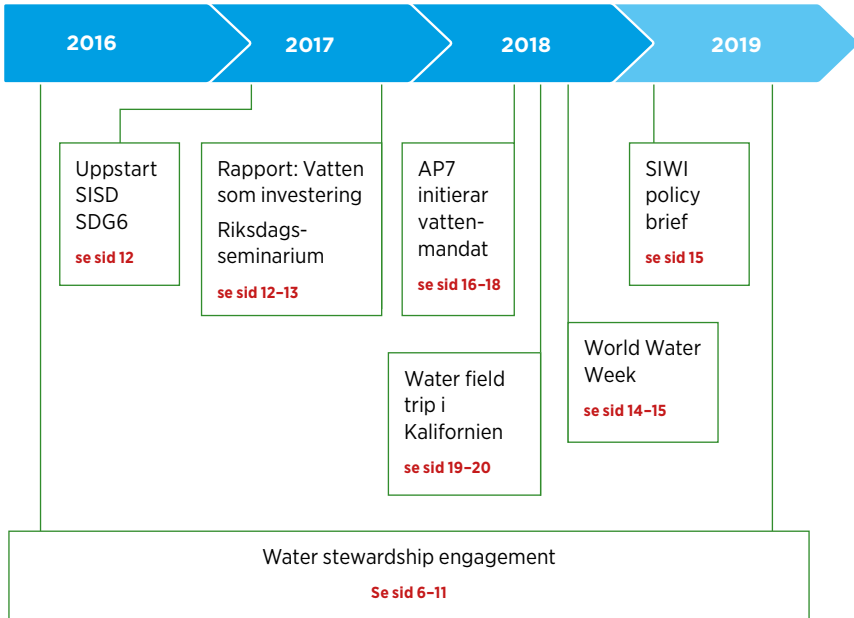
Vårt temaarbete

Sedan 2014 kompletterar AP7 ägarstyrningsarbetet med löpande temaarbeten. Temaarbetet fördjupar och knyter samman AP7:s nuvarande arbetsmetoder inom utvalda särskilt angelägna områden. Genom att fokusera på några teman i taget ges möjlighet till fördjupning och reflektion inom ett komplext område med relevans för våra investeringar. Varje år lanseras ett nytt tema som löper över tre år. Vid val av tema är några centrala urvalskriterier att det ska vara relevant utifrån AP7:s innehav och tillgångsslag, att AP7 kan göra rimlig skillnad på ett resurseffektivt sätt samt att det ska finnas lämpliga kunskapspartner att samverka med.

Temat styr AP7:s prioriteringar på flera olika sätt under den tid det pågår och det får konsekvenser både för arbetet med påverkansdialoger och inom arbetet på bolagsstämmor. Det medför även ett utökat samarbete med andra aktörer för att påverka standarder och normer inom området.

Tema Färskvatten 2016–2018

Syftet med temaarbetet var att ta reda på hur vi genom vår ägarstyrning och våra investeringar kan bidra till FN:s sätte hållbarhetsmål om rent vatten och sanitet (SDG 6). Inom ramen för temaarbetet har vi analyserat sektorer och bolag med höga vattenrisker.

Vi har kartlagt närmare 300 bolag i portföljen med höga vattenrisker och fört påverkansdialog med ett urval av dem. Vi har också upprättat ett vattenmandat som investerar specifikt i aktiebolag inom vatteninfrastruktur.

I samarbete med andra investerare har vi även genomfört en studie där det framkom att det finns mer investeringsvilligt kapital för hållbara investeringar än det finns investeringsmöjligheter.

Water Stewardship Engagement, ett treårigt dialogprojekt

Hur kan dialog med portföljbolagen påverka deras rapportering och arbete med hållbarhetsfrågor? Under tre år har AP7 genomfört ett dialogprojekt med bolag i branscher där vattenrisker bedöms särskilt höga. Efter studien konstateras att de 20 bolagen som vi fört påverkansdialog med förbättrat sig mer än övriga bolag vad gäller transparens och rapportering av vattenrisker.

Rapporten från dialogprojektet visar:

- Vatten prioriteras ej. Företagen har begränsade resurser och riktar dessa till hållbarhetsfrågor med högre risk, såsom klimatpåverkan och mänskliga rättigheter.
- Att vattenfrågan inte är prioriterad avspeglas i rapporteringen. Företagen arbetar mer med vattenfrågor än vad deras rapportering ger uttryck för.
- Samverkan med aktörer uppströms och nedströms kring en gemensam vattenresurs är ett kostnadseffektivt sätt att hantera utmaningar kopplat till vattenrisker i närområdet.
- Investerare har en viktig roll när det gäller att uppmuntra bolagen att förbättra sin kvantitativa och kvalitativa vattenrapportering.

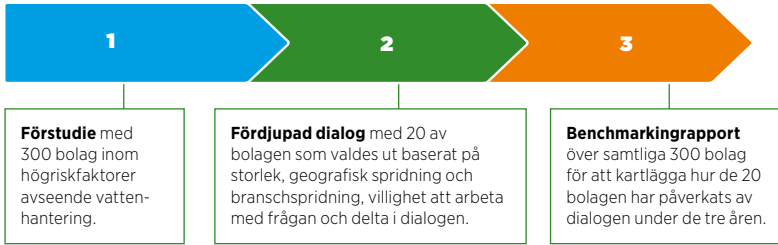
Läs rapporten här:

ap7.se/app/uploads/2019/06/watermanagementandstewardshipreport_final.pdf

I rollen som pådrivare inledde AP7 under 2016 ett påverkansarbete avseende vattenrisker i våra portföljbolag. Vi valde ut och kartlade 300 företag inom tre högrisksektorer med avseende på vatten (livsmedels-, textilindustri och gruvnäring) för att få en övergripande bild av hur branscherna hanterar sina vattenrisker. Syftet har varit att bygga kunskap inom området för att öka förståelsen kring hur vi som investerare kan bidra, och dela denna kunskap med andra investerare. Vi ville även ta reda på om dialogen i sig kan påverka bolagen att förbättra sin hantering och rapportering.

Utifrån den första kartläggningen valdes 20 bolag ut där vi såg en förbättringspotential i hur de hanterar och rapporterar om sin påverkan på vattenresursen. En viktig aspekt av dialogerna var att uppmuntra till ökad transparens och en standardiserad redovisning av vattenrelaterade frågor samt att driva på förbättringar i bolagens utvärdering, hantering och rapportering av vattenrisker.

Vid projektets slut i början av 2019 upprepades förstudien kartläggning för att se om en utveckling skett. Utvärderingen visade att de 20 bolagen utvecklade och förbättrat sin rapportering och hantering av vattenrisker betydligt jämfört med de

Projektet bedrevs i tre faser:

Dialogen inleddes med företagen i februari 2017, med hjälp av Sustainalytics (tidigare GES) i samverkan med fem andra investerare: ACTIAM, The Church Pension Fund i Finland, KLP, OP Asset Management och Strathclyde Pension Fund.

300 bolagen i det ursprungliga urvalet. Åtgärder såsom kartläggning av risker, upprättande av en vattenstrategi, och att sprida arbetssättet från en del av verksamheten till hela företaget har ägt rum i flera av dialogföretagen.

Vatten viktigt men inte prioriterat

Situationen med vattenstress är inget nytt. Företagen är medvetna om att de har ett stort ansvar för hur de använder vattenresursen och hur den egna verksamheten påverkar kvaliteten på vatten i lokalsamhället. Trots det går arbetet med vattenhantering inom bolagen långsamt och projektet har visat att utvecklingen i det närmaste stått still, under de senaste två åren, bland de 300 undersökta bolagen.

De flesta bolagen anser att vatten är en väsentlig fråga, men inte nödvändigtvis prioriterad. Detta kan ha flera orsaker. Vatten har inget pris och lagstiftningen kopplat till vatten är ofta bristfällig. Därmed är drivkrafterna att arbeta med området låga. Med begränsade resurser väljer företagen att arbeta med hållbarhetsfrågor såsom klimatpåverkan och mänskliga rättigheter där riskerna och därmed omvärldens intresse är högre.

Företagen bättre än sin rapportering

Att vatten inte prioriteras högt avspeglas också i företagens rapportering. Genomgående kunde vi konstatera att bolagen underrapporterar arbetet med vatten i sin hållbarhetsredovisning och andra offentliga kanaler. De arbetar alltså mer med sin vattenhantering än vad de kommunicerar externt. Efterfrågan på rapportering kring vatten tycks vara svag och frågan överskuggas av andra hållbarhetsfrågor.

Vatten är även ett komplext område vilket kan göra det svårare att kommunicera. Utmaningarna och riskerna kopplat till vattenhantering varierar mellan branscher och geografiska regioner, varför

Vatten har inget pris och lagstiftningen kopplat till vatten är ofta bristfällig

Forts.

företagen behöver vara flexibla och anpassa policyer, arbetssätt, lösningar och nyckeltal till lokala eller branschspecifika förhållanden. Exempelvis bör livsmedels- och textilindustrin beskriva sitt arbete i leverantörskedjan, medan gruvinindustrin bör fokusera rapporteringen till verksamhetens utsläpp till vatten och insatser i lokalsamhället.

Tillförlitlig vattendata ett hinder

Utvecklingen av enhetliga standarder för att mäta företagens påverkan på vattenresursen skulle underlätta rapporteringen. Här utgör bristen på tillgänglig och tillförlitlig data ett hinder. Kunskapen om den lokala vattenresursen och hur den förändras över tid, exempelvis mellan årstider, är bristfällig vilket gör det svårt att hantera och mäta risker och påverkan.

Bortsett från textilindustrin är företagen överlag bättre på att hantera och rapportera interna vattenrisker, vattenförbrukning och -effektivitet än vad de är på att redovisa påverkan på vattenkvalitet och utsläpp. Men även internt kan bristen på data kring vattenanvändning och effektivitet försvåra rapporteringen.

Samverkan kring vattenresurser

Företagen saknar ofta ett övergripande perspektiv och fokuserar, i vissa fall enbart, på sin egen produktionskedja och direkta påverkan. Många väsentliga vattenrisker ligger dock utanför bolagens direkta kontroll men som samhällsmedborgare förväntas de ändå ta ansvar för sin vattenpåverkan i närområdet. Samverkan med andra aktörer uppströms och nedströms kring en gemensam vattenresurs är ett kostnadseffektivt sätt att hantera sådana utmaningar.

Här finns en stor förbättringspotential till så kallad integrerad vattenresursförvaltning (Integrated Water Resource Management,

BRA EXEMPEL #1 Hanterad fråga: Vattenförsörjning inom jordbruk

För en internationell ölproducent härleddes 90 procent av dess vattenavtryck från jordbruket.

LÄRDOMAR

Korn är den huvudsakliga råvaran och står för hela 73 procent av företagets vattenavtryck, därför fokuserar företaget på denna gröda. Företaget baserar inköpsbeslut på information om varifrån kornet köps in, om bevattning är nödvändig och om området lider av vattenstress.

Företaget har åtagit sig att 50 procent av grödorna ska vara hållbart inköpta 2020 och är på god väg att nå målet. Under 2016 omfattade åtagandet korn, humle och äpple, men det har nu utökats till andra grödor såsom ris, vete, majs och sockerbetor.

Företaget har också en uppförandekod som alla leverantörer måste underteckna. Detta inkluderar förväntningarna att leverantörer utnyttjar tillgängliga resurser effektivt och minimerar miljöpåverkan.

Tillsammans med ett universitet i ett nordafrikanskt land ägnar sig företaget åt växtförädlning av korn som kräver kortare odlingstid och därmed färre bevattningsdagar, är tåligare mot värme och skadeinsekter – utan genmanipulering.

IWRM). Genom att gå utanför den egna verksamheten och samverka med olika aktörer, såsom andra bolag, myndigheter och lokalbefolkning kring förvaltningen av en gemensam vattenresurs, kan ökad vattenkvalitet och kostnadseffektivitet uppnås för alla parter.

Branscher olika långt framme

Av de undersökta branscherna har dryckesbolagen kommit längst när det gäller arbetet med vatten, då de har vattnet som sin främsta råvara och därmed måste ta kostnadsaspekten i beaktande. För textilbolagen ligger de största vattenriskerna främst i leverantörskedjan där avståndet till den egna verksamheten leder till lägre kontroll och en känsla av mindre ansvar. Bolagen inom livsmedels- och textilindustrin har dock ökat medvetenheten om behovet av att arbeta aktivt med leverantörskedjan.

Flera av gruvbolagen har uppvisat ett förbättrat arbete med lokalsamhällena, där de är en viktig aktör och arbetsgivare. Gruvbolagen bör fortsätta arbetet med att hitta möjligheter till samverkan med andra aktörer genom integrerad vattenresursförvaltning och rapportering kopplat till det.

Dialogen ger fördelar för investerare

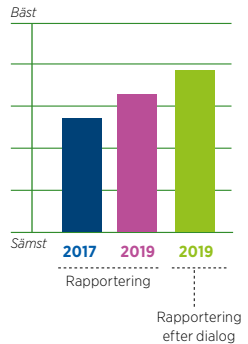
Sammanfattningsvis är samverkan mellan olika aktörer, där vi som investerare är en, viktig för att komma framåt med lösningar inom vattenområdet. Samtalen har varit ett värdefullt verktyg för att få information om bolagens vattenrelaterade risker och möjligheter, samt om hur de arbetar för att implementera policyer och hantera sin påverkan.

Trenden vad gäller rapportering är positiv men det finns ett fortsatt gap mellan den publicerade informationen och vad företagen

Förbättrad rapportering genom dialog

De företag vi förde en aktiv ägarstyrningsdialog med förbättrade sin rapportering om vattenrisker mer än övriga bolag mellan 2017 och 2019. I dialogen framkom information från flera av bolagen som ytterligare förbättrade bilden av hanteringen av deras vattenrisker. Det styrker att aktiva ägare kan förbättra företags rapportering vilket sedan kan leda till bättre riskhantering.

Läs fördjupad information i Sustanalytics rapport.

BRA EXEMPEL #2 Hanterad fråga: Förebyggande arbete mot föroreningar

Om gruvavfall som innehåller sulfider får ligga oskyddat och påverkas av väder och vind vittrar det genom en oxidationsprocess. Vittringen leder till att ett surt och ofta metallrikt lakvatten, så kallat Acid Mine Drainage (AMD), frigörs till den omgivande miljön. Ett större gruvbolag med AMD-problem vid fyra av sina 40 gruvor arbetar med att hantera frågan.

LÄRDOMAR

Historiskt har företag hanterat problemet reaktivt när det uppstått, men detta gruvbolag arbetar med att identifiera platser där det är stor risk för att fenomenet uppstår i framtiden. En stor studie genomfördes för att kartlägga berget och vattnet för att öka kunskapen om sulfidhaltigt gruvavfall.

Gruvbolaget utökade antalet anställda inom geokemisk karakterisering för att kunna utvärdera bergens

geokemi vid samtliga bolagets gruvor världen över. Det implementerade även insamlings- och behandlingssystem vid en av gruvorna där fenomenet förekom.

Fokus låg också på att undvika att vittringen av sulfidhaltigt gruvavfall skulle uppstå på platser där det kunde förekomma. På platserna med sulfidhaltigt berg utvecklade gruvbolaget sulfatspecifika membran för att avlägsna sulfat från vattnet och kunna utvinna sulfat.

Forts.

faktiskt utträttar. Investerare har därför en viktig roll när det gäller att uppmuntra bolagen att förbättra sin kvantitativa och kvalitativa vattenrapportering. Efterfrågan på rapportering kan i sig bidra till att företagen växlar upp arbetet inom området. Andra relativt enkla åtgärder för bolagen är att börja mäta inflöde och utflöde av vatten i produktionen, samt att sätta mål för förbrukningen.

Att portföljbolagen som deltagit i dialogen visar större förbättringar än andra företag i samma bransch innebär att dialogen har gett resultat samtidigt som vi fått en bättre bild av företagets riskhantering. Bolagen har ökat förståelsen för sina risker och påverkan, samt för möjligheterna till samarbeten kopplat till vatten. Det ger dem bättre förutsättningar att hantera riskerna, utforma relevanta måttetal och -system, samt anta proaktiva arbetssätt och sprida dem i organisationen.

Genom att samverka med olika aktörer kan ökad vattenkvalitet och kostnads-effektivitet uppnås för alla parter

BRA EXEMPEL #3 Hanterad fråga: Bedömning av risken för vattenstress

Ett globalt dryckesföretag såg allt fler problem världen över när det gäller vattenstress, kopplat till frågor som kvalitet, tillgänglighet, infrastruktur och prissättning.

LÄRDOMAR

Företaget genomförde en kvalitativ riskbedömning genom intervjuer med 20 affärsenheter. Man fann ett flertal faktorer som riskerade att påverka den egna verksamheten, liksom underleverantörers och franchisetagares.

Den kvalitativa bedömningen var övergripande och svår att agera på, så företaget kompletterade denna med en kvantitativ riskbedömning. Detaljerad information om vattenkvantitet och -kvalitet samlades in, liksom om lokal lagstiftning, pressfrihet, kreditbedömning osv. En detaljerad undersökning besvarades av samtliga produktionsenheter i verksamheten.

Baserat på den insamlade informationen utformade företaget en riskmodell som visade riskerna vid en specifik anläggning och beräknade deras frekvens, sannolikhet, konsekvenser och påverkan. Detta

utgjorde ett tydligt business case då riskerna var för stora att leva med och omöjliga att försäkra sig mot.

Företaget identifierade de stora drivkrafterna bakom riskerna som vattenstress på regionnivå, försörjningskedjan inom jordbruket, samt om bolaget uppfattas som en betydande vattenanvändare och därmed ha ett större ansvar. Den kvantitativa riskbedömningen upprepas vartannat till vart tredje år och planer för att minska påverkan uppdateras med samma frekvens.

Det blev uppenbart att det inte räckte att hantera vattenfrågan internt. Därför bildade företaget partnerskap lokalt samt med frivilligorganisationer och utvecklingsorgan. Företaget uppger att 3 miljoner människor hittills har fått tillgång till säkert vatten och att det har investerat i projekt vid vattendrag och flodområden runt om i världen.

BRA EXEMPEL #4**Hanterad fråga:** Vatten, sanitet och hygien (WASH)

En stor tillverkare inom mat och dryckesindustrin konstaterade att över två miljarder människor världen över fortfarande inte har tillgång till säkert vatten och sanitet, vilket är ett tecken på hur samhället ibland misslyckas och hur svårt det är för företag att planera för sådana misslyckanden. Företaget konstaterade att frågan är grundläggande och enkel: om du säljer en livsmedelsprodukt och konsumenterna behöver vatten för att tillaga den, och om dina medarbetare behöver vatten i vardagen, är det uppenbart att tillgången till säkert vatten är av största vikt.

LÄRDOMAR

Företaget har undertecknat WASH Pledge, ett åtagande som är knutet till World Business Council on Sustainable Development (WBCSD). Cirka 50 företag har undertecknat åtagandet. Genom WASH Pledge vill WBCSD visa regeringar att företag stödjer WASH.

Företaget har rapporterat sina framsteg inom området och slutfört den relaterade utvärderingen som omfattar företagets fabriker, kontor och distributionscentra. Nära 100 procent av företagets enheter har implementerat WASH.

Vid sidan av den direkta verksamheten arbetar företaget med externa organisationer som Röda Korset kring grundläggande försörjningskedjor och

arbetar aktivt för att stödja WASH i samhällen runt fabriker i Indien och Pakistan. Företagets WASH-initiativ når cirka 650 000–700 000 människor.

Företaget är också mycket involverat i Alliance for Water Stewardship (AWS) där det nyligen har diskuterats om WASH bör inkluderas som ett särskilt resultat i AWS-standarderna.

Genom offentliga studier framgår att varje dollar som investeras i WASH ger 3–4 dollar i avkastning. För verksamheten innebär detta exempelvis ett minskat antal sjukdagar kopplat till vattenburna sjukdomar.

BRA EXEMPEL #5**Hanterad fråga:** Gemensam aktion/samarbete

En global modekoncern ville gå längre än att rensa upp i sin egen leverantörskedja; de ville inte bara vara en "ren fisk i en smutsig damm". Företaget började titta på vattensituationen utmed vattenresursen, samt på regional och nationell nivå och vilka förändringar man önskade se i vattenfrågan

LÄRDOMAR

Tillsammans med en internationell frivilligorganisation gjorde företaget 2016 en studie i ett av sina verksamhetsländer kring luckor i lagstiftningen beträffande vattenstyrning och hur det påverkar klädesindustrin. Det visade sig att textilindustrin inte omfattades av vattenlagen trots att branschen står för 83 procent av landets export. Företaget har arbetat för att övertyga myndigheterna om vikten av att textilindustrin omfattas.

När det gäller samarbete med andra branscher ger företaget ett exempel från en exportbearbetningszon i Bangladesh där de har samarbetat med lokala myndigheter för att fastställa ett ramverk för hur vattenfrågan ska beaktas. Här tittade man inte bara på uttaget av vatten utan även på den övergri-

pande förbrukningen i zonen, inklusive vattenbehandling och återvinning.

Dessutom har företaget lanserat en ny plattform i ett nyckelland för produktion av textil och råmaterial (bomull) med fokus på ett specifikt flodområde. I september 2018 lanserade företaget och en internationell frivilligorganisation riktlinjer för ren produktion i flodområdet.

De har även pågående samarbetsprojekt i Kina för att hjälpa leverantörer mot en renare produktion. De relaterade riktlinjerna har redan implementerats vid en industripark och håller på att införas vid en annan. Här samarbetar företaget med en internationell frivilligorganisation och två stora mode- och detaljhandelsvarumärken och företagen försöker få ytterligare partner att ansluta sig.

Investeringar kan lösa vattenproblem

Behoven av investeringar i de svenska vatten- och avloppsnäten är mycket stora. Samtidigt som det finns gott om investeringsvilligt kapital, lyser investeringsmöjligheterna med sin frånvaro.

"Vatten som investeringsobjekt"

Under 2017 presenterades rapporten som AP7 tagit fram tillsammans med AP3, SPP, Svenska Kyrkan och Skandia. I rapporten konstateras att mängden investeringsvilligt kapital överstiger investeringsmöjligheterna kopplat till underhåll av VA-näten. Ett antal hinder identifieras också i rapporten för investerare att bidra till underhållet av hållbara vatten- och avloppsinvesteringar.

Läs rapporten här:
ap7.se/app/uploads/2017/11/F%C3%B6rstudie-Vatten.pdf

Under temaperioden har AP7 samarbetat med flera aktörer för att ta reda på vilka hinder som står i vägen för att investera i hållbara lösningar för vatteninfrastrukturen.

Inom ramen för Sida-initiativet Swedish Investors for Sustainable Development, SISD, har Sjunde AP-fonden tillsammans med SPP, Svenska Kyrkan, AP3, East Capital, Skandia och Sida skapat en plattform för lärande och utbyte av erfarenheter kring FN:s sjätte hållbarhetsmål. En del i arbetet har varit att undersöka vattenrelaterade investeringsbehov och -möjligheter. Vi upptäckte att Sverige står inför omfattande utmaningar på området.

Mer kapital än investeringsmöjligheter

Vattensituationen i Sverige är allvarlig och myndigheterna varnar löpande om förorenat dricksvatten, översvämningar och vattenbrist. Behoven av upprustning är enorma och det finns anledning att tro att högre miljökrav kommer att ställas på rening av avloppsvatten, av exempelvis läkemedelsrester och mikroplaster, i framtiden. Under 2017 genomförde vi, tillsammans med våra samarbetspartner, en utredning som visade att det finns mer investeringsvilligt kapital för "gröna och blå investeringar" än det finns investeringsmöjligheter. Detta trots de stora investeringsbehoven.

Vattensituationen i Sverige är allvarlig och myndigheterna varnar löpande om förorenat dricksvatten, översvämningar och vattenbrist.

Rapporten "Vatten som investeringsobjekt" tar upp förutsättningarna för hållbara vatten- och avloppsinvesteringar (VA) i Sverige. Genom intervjuer med kommunpolitiker och experter inom VA-området identifierade vi ett antal hinder för dessa investeringar och vilka utmaningar Sverige står inför:

Låg riskmedvetenhet och bristande kompetens: Medvetenheten om risker och brister i svensk VA-infrastruktur är låg, och behöver höjas hos både allmänhet och beslutsfattare. Utan probleminsikt saknas acceptans för såväl nödvändiga investeringar som höjda taxor. Många av de 40-talister som hade djup kunskap om VA-nätet har gått i pension vilket leder till bristfälliga beslutsunderlag för investeringarna och till att investeringar styrs till nybyggnationer i stället för nödvändigt underhåll. Bristen på konsulter och entreprenörer inom området försvårar ytterligare möjligheterna att investera i och underhålla befintlig infrastruktur. Framför allt mindre kommuner har stora svårigheter att planera långsiktigt och strategiskt.

Motstånd mot höjda VA-taxor: Enligt vattentjänstlagen ska VA-verksamhet vara kommunal och självfinansierande. Avgifterna får inte överstiga kostnaderna för att driva anläggningarna och privat ägande är inte möjligt. Svenskarna är vana vid att vattentaxan är relativt låg och kräver samtidigt att vattenkvaliteten är hög. Politikerna drar sig för att höja VA-taxorna vilket sammantaget innebär att det i princip aldrig finns medel över för betydande underhållsinvesteringar.

Motvilja mot att öka kommunens skuldsättning: Kan vattentaxorna inte höjas måste kommunerna låna pengar för att finansiera underhåll av VA-infrastrukturen. Kommunernas sammanlagda låneskulder har dock ökat under många år och beslutsfattare drar sig för att öka kommunens låneböroda ytterligare – trots det låga ränteläget. Tillgång till kapital finns, men investeringsviljan är låg då VA-lånen räknas in i kommunernas totala skuldsättning. Gröna obligationer, riktade särskilt mot hållbarhetsprojekt, finns på marknaden och kommer att öka i betydelse.

Sammanfattningsvis tror vi att det kommer att krävas nationell samordning och stöd till Sveriges kommuner för att klara utmaningen som det stora behovet av investeringar i upprustning av vatteninfrastrukturen innebär. Det handlar om satsningar som sträcker sig över många mandatperioder och som kräver specialistkompetens.

Sett ur ett globalt perspektiv utgör de svenska problemen en intressant illustration av utmaningen vi står inför att ställa om till ett mer hållbart samhälle. Flera andra OECD-länder står inför liknande problem.

Under året har även en internationell jämförelse genomförts med Afrika via Sida och konstaterat att många av problemen är liknande.

Debattartikel i DI

Den 14 november 2017 skrev vi en debattartikel tillsammans med SPP som lyfte fram slutsatserna från rapporten.

Riksdagsseminarium

I november 2017 anordnade vi tillsammans med SPP ett riksdagsseminarium kring frågan om investeringar i vatteninfrastrukturen. Rapporten "Vatten som investeringsobjekt" presenterades och diskussionen kretsade kring det växande behovet av investeringar i underhåll och utbyggnad av VA-infrastruktur och rening, samt vad det är som hindrar den nödvändiga utvecklingen.

”Problemet är globalt, men lösningarna lokala”

AP7 letar ständigt efter investeringsmöjligheter som bidrar till att lösa hållbarhetsrelaterade problem och konstaterade tidigt att det finns mer investeringsvilligt kapital än investeringsmöjligheter. Johan Florén, Chef kommunikation och ägarstyrning, kommenterar rapporten ”Vatten som investeringsobjekt”.

Berätta om bakgrunden till studien.

– Med tanke på de ofantliga investeringsbehov som ligger framför oss de närmaste decennierna på grund av omställningen till ett mer hållbart samhälle, är det lite av ett mysterium att det inte finns mer att investera i. Vi bestämde oss för att göra en fallstudie av svensk vatteninfrastruktur, för att identifiera de bakomliggande förklaringarna till att det saknas investeringsmöjligheter.

Vad är det viktigaste ni kom fram till i studien?

– Vi kunde konstatera att ett antal faktorer samverkar, bland annat att det bara finns kommunala ägare, men att också driften är ointressant för privata aktörer på grund av självkostnadsprincipen, att VA-verksamhet ska vara självfinansierad. Det saknas också intresse och medvetenhet om problemen från

allmänhetens sida, samtidigt som kompetensförsörjningen är ett problem i framför allt mindre kommuner.

VA-investeringar belastar inte kommunernas budget eftersom den är avgiftsfinansierad. Däremot höjer politikerna ogärna VA-taxorna och nyinvestering får företräde framför underhåll. Sammantaget leder det till att en investeringsskuld byggts upp, som fortsätter att växa.

Vilket värde tillför studien?

– Studien är värdefull för att förklara situationen i Sverige, vi har ett tydligt behov av strukturella förändringar, men också för att förstå vilka hinder som kan finnas på andra ställen i världen. Inom ramen för Stockholm Water Week hade vi till exempel ett intressant evenemang tillsammans med ett antal afrikanska aktörer där vi jämförde förutsättningar på två helt olika platser på jorden och såg likheter.

Hur ser möjligheterna ut framåt för AP7 som investerare?

– Det finns ingen enskild enkel lösning på världens färskvattenproblem. Även om problemet är globalt är lösningarna ofta mycket lokala, vilket försvårar ett brett angreppssätt. I den positiva vågskålen finns dock innovativa tekniska lösningar på många av de specifika problemen med rening, återvinning, avsaltning etc som redan är etablerade på marknaden. Det ser vi på AP7 som en möjlighet vi kommer att utforska vidare inom ramen för våra noterade vatteninvesteringar de kommande åren.

Johan Florén (mitten) i samtal med Peter Mahal Akat (till höger), chef för Sydsudans landsbygdsvattenförsörjning TAC South Sudan under World Water Week 2018.

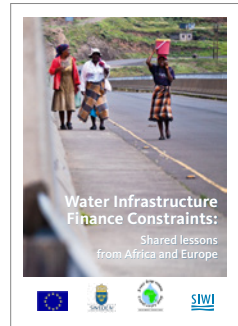
Finansieringsproblemen är en global angelägenhet

Behovet är stort av lösningar för att möjliggöra hållbar finansiering av de projekt som krävs för att uppfylla FN:s hållbarhetsmål 6 om rent vatten och sanitet för alla. Problemen kopplade till svensk vatteninfrastruktur delas av flera andra OECD-länder.

Under 2018 gjordes exempelvis en internationell jämförelse med Afrika via Sida där det konstaterades att många av problemen kopplat till finansiering är liknande. Vatteninfrastrukturen i stora delar av Afrika är bristfällig och behöver utvecklas och underhållas. Investeringsvilligt kapital finns, men barriärer för finansieringen sätter stopp för projekten. Det handlar främst om utmaningar kopplat till regelverk, prissättning och allmänhetens betalningsvilja.

Enligt OECDs bedömningar skulle investeringsnivåerna globalt behöva ökas från närmare 7 biljoner USD år 2030 till mer än 22 biljoner USD 2050 för att uppnå FN:s hållbarhetsmål.

Stockholm International Water Institute (SIWI) tog fram en policy brief baserat på lärdomarna från Sverige och Afrika. Briefen består av lärdomar och rekommendationer för att låsa upp hinder som begränsar hållbara finansieringslösningar för vatteninfrastruktur globalt. Bland annat skriver de att en rekommendation är att öka den privata sektorns deltagande i leveransen av vatteninfrastruktur och relaterade tjänster genom långsiktig prestationsbaserad entreprenad.

Stockholm International Water Institute (SIWI) policy brief.

AP7 deltog vid World Water Week i regi av Stockholm International Water Institute (SIWI). Deltagarna konstaterade att Sverige och Afrika delar många utmaningar kopplat till finansiering av vatteninfrastrukturprojekt.

22 biljoner USD

De globala investeringsnivåerna skulle behöva ökas **från närmare 7 biljoner USD** år 2030 **till mer än 22 biljoner USD** 2050 för att uppnå FN:s hållbarhetsmål (SIWI 2018).

Investeringar i blått guld

Den irländska fondförvaltaren KBI Global Investors (KBIGI) startade portföljen Water Strategy år 2001. KBIGI förvaltar cirka 1 000 miljoner euro i Water Strategy-portföljen ¹⁾ och gör placeringar i ett antal bolag som bedriver verksamhet i tre kategorier: vattenförsörjning, vatteninfrastruktur och vattenteknik. Portföljen är en så kallad "high conviction"-portfölj med enbart långa positioner i 35–50 börsnoterade bolag som alla är involverade i att tillhandahålla lösningar på de globala vattenproblemen.

Vi bad Noel O'Halloran, Chief Investment Officer på KBI Global Investors, att ge oss sitt perspektiv på vatten som investering.

Vad är de allra viktigaste perspektiven på vatten?

– Vatten är helt nödvändigt för att upprätthålla liv och för att den globala ekonomin ska blomstra, då vatten är en nödvändig insatsvara i många industrier. Den ökande efterfrågan på färskvatten från jordens snabbt växande befolkning samt den ständiga efterfrågan från industrier och jordbruk har riktat världens uppmärksamhet på hur vi förvaltar våra knappa vattenresurser. Idag saknar närmare 800 miljoner människor tillgång till rent dricksvatten och 2,5 miljarder saknar tillgång till grundläggande sanitet. Om inte vattenförsörjningen tas under noggrant beaktande bedöms 45 procent av den prognostiserade globala BNP år 2050 att riskeras (cirka 63 biljoner dollar). För att förstå hur avgörande vatten är för att den globala ekonomin ska fungera bör man läsa om förra årets vattenkris i Kapstaden. Staden var nära att få slut på vattnet och betydande nedskärningar gjordes i den dagliga hushållsförbrukningen av vatten. Kapstaden råkar bara vara det senaste exemplet på liknande händelser som inträffar allt oftare runt om i världen.

Vilka trender stödjer vatten som investering?

– Vatten är en nyckelresurs och det kommer att krävas betydande investeringar för att säkerställa tillgången för världens växande befolkning. Vårt mål inom KBIGI är att skapa attraktiv, långsiktig och förstklassig avkastning genom exponering mot flera dominerande och uthålliga tillväxtteman som framgår nedan:

- Det finns helt enkelt inte tillräckligt med vatten på planeten och utbudet befinner sig i allmänhet inte i de områden där efterfrågan är störst.
- Enligt prognoserna kommer efterfrågan på vatten att växa med 40 procent fram till 2030 på grund av befolkningstillväxt, industrialisering och urbanisering.
- En enorm ökning av infrastrukturinvesteringarna förutspås globalt. Det beräknas att infrastruktur för 13,7 biljoner dollar kommer att behövas fram till 2030 för att möta de brådskande globala behoven av vatten och avloppstjänster världen över.
- Allt detta stöds av ökande regelverk: runt om i världen kräver stater att vatten och avloppstjänster ska hålla högre standard, vilket visas av Safe Drinking Water Act i USA, EU:s vattendirektiv och Kinas Water Standards Regulation.

¹⁾ KBIGI & DataStream; avkastning i euro från den 31 december 2000 till den 31 augusti 2019.

- Vi ser även enorma investeringar i teknik som tagits fram för att råda bot på vattenbrist och förbättra vattenkvaliteten: tekniken är en allt viktigare del av verktygslådan när det gäller att bemöta den globala bristen på rena och säkra vatten- och avloppstjänster.

Vi ser att dessa drivkrafter håller i sig och ständigt ökar och ger stöd för det vi tror är ett hållbart investeringscase som sträcker sig över flera årtionden och bör kunna ge enastående avkastning.

Vad är ert förhållningssätt inom Water Strategy?

– Vi har preciserat vattentemat i detalj för att skapa ett hållbart investeringsuniversum på cirka 160 aktier. Exempel på bolag som är investeringsbara inom vatten är tillverkare, tjänsteleverantörer och operatörer.

Vi använder främst en grundläggande, analysintensiv bottom-up-metod för att bygga upp en portfölj på 35–50 aktier vi ser särskild potential i. De viktas baserat på vår bedömning av deras relativa attraktivitet som investering. Vi tillämpar även en riskhanteringsmodell som beaktar likviditet, renhet, kvalitet, volatilitet och diversifiering. Vi anser att vårt investeringsteam specialiserade fokus, de förvaltar alla enbart vattenaktier, ger oss ett kunskapsövertag. Vi investerar i aktier från alla regioner och börsstorlek.

Några exempel på de aktier vi gillade i slutet av augusti 2019: *Kurita Water Industries Limited* – en japansk leverantör av ultrarena vattensystem, *Veolia Environnement* – ett franskt vattenförsörjningsbolag, *Valmont* – en amerikansk tillverkare av konstbevattningsutrustning, och *Alfa Laval* – den svenska marknadsledaren inom teknik för värmeöverföring-, separering- och flödeshantering.

Noel O'Halloran, Chief Investment Officer på KBI Global Investors

Har KBIGI Water Strategy gett bättre avkastning än index?

– KBIGI Water Strategy har gett betydligt bättre avkastning än den globala aktiemarknaden. Sedan starten har denna strategi överträffat indexet MSCI All Country World Index (net return) med 2,5 procent om året (brutto före förvaltningsavgifter).²⁾

Kan du berätta mer om din syn på påverkansinvesteringar inom Water Strategy?

– Utöver att ge investerarna attraktiv avkastning är ett av målen att bygga upp en portfölj med positiv påverkan på samhället. Med detta menar vi att portföljbolagens produkter och tjänster utgör lösningar på de globala problemen med vattenkvalitet och vattenbrist. Bolagen är typiskt sett leverantörer av lösningar som bidrar till att öka vattenförsörjningen, minska efterfrågan, förbättra vattenkvaliteten eller är involverade i att bygga ut eller reparera vatteninfrastruktur. Vi på KBIGI bryter ny mark med en metod som mäter hela portföl-

²⁾ KBI Global Investors, DataStream.

Forts.

jens påverkan avseende FN:s globala mål för hållbar utveckling. Baserat på portföljen som den såg ut i slutet av 2018 beräknade vi med vår egenutvecklade metodik att 71,6 procent av intäkterna från KBI:s vattenportfölj har en positiv koppling för att uppnå FN:s globala mål.

Vad är era framtidsutsikter för investeringar inom vatten?

– Vi tror att KBI Water Strategy befinner sig i en unik tidpunkt med en mycket attraktiv mix för investerare som söker tillgång till vattentemat. Vi ser att strategin är välbalanserad vad gäller slutmarknaderna för vatten, fördelat mellan storskaliga teknikbolag, konsulttjänster och konstruktion, vattenrening, konstbevattning, vattenförsörjning i i-länder och på tillväxtmarknader, avsaltningsanläggningar och intelligent mätning samt med variation av storlek på bolag och i alla regioner. Vi investerar i bolag med starka fundamenta och goda resultatutsikter, och – vilket är avgörande ur ett investerarperspektiv – portföljen handlas till den mest attraktiva värderingen i strategins historia.

Sammanfattningsvis ser vi långsiktiga drivkrafter som stödjer vårt investeringscase inom vattentemat. Drivkrafter som blir allt mer relevanta för varje år, bland annat befolkningstillväxt, urbanisering, industrialisering, ökande regleringar, vattenrelaterade tekniska framsteg och infrastrukturinstallationer.

Vi tror att vi fortfarande befinner oss i ett tidigt skede av de statliga och politiska investeringar inom vatteninfrastruktur som håller på att ta fart globalt och som kommer att utvecklas under många år framöver. Även om vi inte vill avfärda marknadens oro över att vi befinner oss i ett sent konjunkturskede, och att den globala ekonomiska tillväxten inte är så stark, menar vi att de cykliska riskerna är begränsade för denna portfölj. En stor del av portföljen är inriktad på icke cykliska, regulatoriskt drivna och underhåll på slutkundsmarknaden. Även om vi har en viss exponering mot cykliska slutkundsmarknader har de flesta av våra cykliska exponeringar långa cykler som fortfarande befinner sig nära botten med toppen nådd någon gång under de senaste fem åren. Vi anser fortfarande att våra bolags underliggande vinster kan växa snabbare än marknaden på medellång sikt, vilket de gjort historiskt sett.

Sammanfattningsvis ser vi långsiktiga drivkrafter som stödjer vårt investeringscase inom vattentemat. Drivkrafter som blir allt mer relevanta för varje år. Bland annat befolkningstillväxt, urbanisering, industrialisering, ökande regleringar, vattenrelaterade tekniska framsteg och infrastrukturinstallationer.

Water risk field trip:

Tekniska lösningar på vattenbrist i Kalifornien

Under ”PRI in Person 2018” i San Fransisco – världens största konferens om hållbara investeringar, fick AP7:s Charlotta Dawidowski Sydstrand tillsammans med en grupp andra investerare lära sig mer om vattensituationen i Kalifornien genom studiebesök på företag och myndigheter.

Kalifornien är intressant att studera ur vattensynpunkt. Nederbörden är en fjärdedel av Sveriges och det råder nästan permanent torka kring Los Angeles och San Diego.

Här finns också ett av världens mest produktiva jordbruk. Hela åttio procent av Kaliforniens ytvatten och grundvatten används till odling av frukt, grönsaker och nötter. Mer än hälften av världens mandel produceras i delstaten, vilket är en otroligt vattenkrävande verksamhet.

Det största hindret för en hållbar vattenanvändning är samordningen av tolvhundra vattendistrikt och tretusen vattenleverantörer. Samtidigt släpar lagstiftningen efter när det gäller användningen av grundvatten. Så hur klarar delstaten att försörja sina stora städer, industrin och jordbruket med vatten?

Där regleringar går bet ger tekniken upphov till lösningar. Under resan fick investerargruppen se flera exempel på hur innovativ teknik möjliggjort en hållbar vattenanvändning. Här kan du läsa om några av dem.

Återvunnet vatten i Los Angeles

Los Angeles ligger i de torra områdena i södra Kalifornien och staden är beroende av import av vatten från de norra delarna av delstaten.

Medborgarna i Los Angeles är i allmänhet medvetna om den värdefulla resurs som rent vatten är och försiktiga med sin vattenanvändning. Myndigheterna har lagt ner mycket energi på folkbildning och man har lyckats få ner vattenförbrukningen per person betydligt under senare år.

Forts.

Investerargruppen besökte en vattenreningsanläggning i Los Angeles där man bygger ett reningsverk och infiltrationsanläggning för att rena avloppsvatten och injicera tillbaka det i grundvattenmagasinen. En banbrytande ny teknik som kommer att kompletteras med ett folkbildningscentrum.

Så istället för att importera vatten strävar man nu efter att återanvända det vatten som finns på plats.

Teknik i mandelodling

Kalifornien har ett av världens mest produktiva jordbruk men det är helt beroende av konstbevattning. Odlarna behöver oftast pumpa upp grundvatten vilket lett till att grundvattenmagasinen överutnyttjats och i vissa fall tömts.

Utanför Fresno besökte investerarna en ekologisk mandelodling som satsar på att minska sin vattenförbrukning genom droppbevattning. Metoden portionerar ut vattnet i små droppar nära rötterna istället för att sprida det genom stora sprinklers där en stor del avdunstar.

Odlingarna optimeras med teknikens hjälp. Satellitdata och appar visar hur torra träden är och bladens klorofyllhalt. Utifrån detta kalibreras bevattning och näringstillförsel till varje enskilt träd. Det är långt ifrån den småskaliga idyll man ser framför sig på när man tänker på ekologiskt jordbruk, men effektivt i sin vattenanvändning.

” Där regleringar går bet ger tekniken upphov till lösningar

Mandelträd är en av de mest vattenkrävande grödor som finns. För att producera en enda mandel krävs över fyra liter vatten.

Slutsatser, medskick och vidare undersökning

Nedan sammanfattas våra slutsatser från temaarbetet, medskick till andra investerare som vill bidra inom färskvattenfrågan samt områden där det kan finnas anledning för vidare undersökning.

Slutsatser

1. Svaga drivkrafter att prioritera vattenfrågan

- Frågan konkurrerar med andra hållbarhetsfrågor.
- Kommuners engagemang och medvetenhet om riskerna i svensk VA-infrastruktur är begränsad.
- De svenska utmaningarna speglar många länders situation.

2. En komplex systemfråga

- Vattenrisker utgör en global systemrisk för ekonomin men lösningarna är lokala.
- Det saknas ofta ett helhetsperspektiv för hantering av vattenresurser.
- Tekniska lösningar finns på mikronivå men det finns ingen tydlig lösning på det komplexa globala färskvattenproblemet.

3. Det saknas vattendata

- Mått och metoder behöver utvecklas.
- Det är lättare att mäta kvantitet än kvalitet/föroreningar.
- Lokala förutsättningar gör det svårt att tolka data.

1. Svaga drivkrafter

En återkommande reflektion under vårt temaarbete är att både företag och kommuner saknar tydliga drivkrafter att prioritera vattenfrågan, som är komplex. Bristfällig styrning och lagstiftning, ingen eller svag prissättning på vattenresurser och låg anseenderisk om man inte hanterar vattenrisker, kan vara orsaker till detta. För de flesta företag är inte vatten en finansiell risk på kort sikt.

Företag med höga vattenrisker i studien är vanligtvis medvetna om att vatten är en viktig fråga, men med begränsade resurser och i konkurrens med andra hållbarhetsfrågor, blir

arbetet och rapporteringen av vattenrisker ofta nedprioriterat.

Bolagen i vår studie underrapporterar generellt kring vatten, vilket delvis kan bero på att även investerare ägnar andra frågor större intresse. Det innebär att bolagens hantering av riskerna är svår att bedöma och kan vara både bättre och sämre än vad som framgår av hållbarhetsrapporteringen.

Svenska kommuners engagemang och medvetenhet om riskerna i svensk VA-infrastruktur är begränsad. Frågan är teknisk och politiker behöver kompetensresurser som inte alltid

Forts.

Slutsatser

finns att tillgå. Där medvetenheten ändå finns, är drivkrafterna svaga att investera i befintliga VA-nät. Enligt vattentjänstlagen kan bara kommunala anläggningar vara allmänna VA-anläggningar, men även på driftssidan saknas privata aktörer då de inte tillåts gå med vinst. Kostnaderna för investeringar i befintligt vattennät uppfattas som höga, kommuner är motvilliga till att öka lånebördan och medborgarna (väljarna) ogillar höjda vattentaxor.

Under World Water Week 2017 deltog AP7 i en paneldiskussion arrangerad av OECD Roundtable on Financing of Water som konstaterade att de utmaningar vad gäller finansiering av det svenska VA-systemet väl speglar andra OECD-länders situation. Året därpå, under World Water Week 2018 hade vi ett evenemang tillsammans med ett antal afrikanska aktörer där vi jämförde likheter och skillnader på två helt olika platser på jorden, och det visar sig att bristen på drivkrafter i många fall är desamma i afrikanska länder som i Sverige.

2. En komplex systemfråga

Vattenrisker är inte begränsade till de högriskbranscher vi fokuserat på eller de mest vattenstressade regionerna i världen. Vattenrisker utgör en global systemrisk för hela ekonomin. Beräkningar visar att behovet av vatten år 2030 kommer att överskrida tillgången med 40 procent¹⁾. En global färskvattenskris kan antas medföra allvarliga konsekvenser för aktiemarknaden. Problemen är således globala, medan lösningarna är lokala och måste ta hänsyn till sociala, miljömässiga och ekonomiska förhållanden på varje plats, vilket försvårar övergripande styrning.

I dialogen med företagen blev det tydligt att det ofta saknas ett holistiskt perspektiv på avrinningsområden och vattenresurser. Företag fokuserar naturligt på sin direkta påverkan och missar väsentliga risker som handlar om

gemensamma vattenresurser. Hanteringen av dessa risker kräver samverkan mellan företag, organisationer, myndigheter och andra aktörer i samhället för att nå resultat.

Trots att det finns gott om exempel på tekniska lösningar som fungerar för att lösa problem på mikronivå, är det globala färskvattenproblemet så pass komplext att det i dagsläget är oklart hur en global lösning överhuvudtaget skulle kunna se ut.

3. Det saknas vattendata

Investerare och företag behöver bättre vattendata för att utvärdera och hantera sina risker. Mått och metoder behöver utvecklas, men också relationerna mellan olika mätetal och indikatorer klargöras och fastställas.

Resultaten i studien Watership Management and Stewardship tyder till exempel på att företagen har lättare att mäta kvantitet/ vattenförbrukning än kvalitet/föroreningar. Kanske det ena måttet alltid är överordnat det andra, kanske det skiljer sig från sammanhang till sammanhang. En spard liter vatten i Kalmar har inte samma värde som en spard liter i Kenya. Att tolka data systematiskt är ett problem eftersom den är mer kontextuellt beroende jämfört med till exempel klimatutsläpp.

Utvecklingen av mått och metoder för att mäta och följa upp användningen av vattenresurserna är en global utmaning som kan underlättas via digitala innovationer och ny teknik. Speciellt gäller det jordbruket som står för den största vattenanvändningen globalt och där bristen på data kan resultera både i onödigt hög vattenanvändning och i suboptimala skördar.

¹⁾ CERES Investor Water Toolkit, 2030 Water Resources Group "Charting Our Water Future: Economic frameworks to inform decision-making."

Medskick till investerare som vill bidra till SDG6

1. Genom investeringar

- Goda möjligheter till impact-investeringar i alla tillgångsslag.
- Investeringar begränsas av politiska beslut.
- Många innovativa tekniska lösningar finns kring vattenproblemen.

2. Genom att bedriva aktivt ägande

- När investerares roll för att bidra till SDG 6 diskuteras är rollen som aktiv ägare ofta förbisedd.
- Aktiva ägare kan bidra till att förbättra företags rapportering och riskhantering.
- Företagsdialoger är ett bra sätt att få en bättre bild av vattenriskerna i portföljen.

3. Genom att samarbeta med kunskapspartner

- Dra nytta av samarbetsformer som utvecklats inom klimatområdet.

1. Genom investeringar

Den goda nyheten är att investerare i högsta grad kan bidra till SDG 6 genom att investera i lösningar på vattenproblematiken. Sannolikt finns det goda möjligheter till investeringar i alla tillgångsslag; obligationer, noterade och onoterade aktier, reala tillgångar och olika former av projektfinansiering.

Investerarnas möjligheter att bidra begränsas dock av ett antal faktorer utanför finansbranschen, framför allt nationella och internationella politiska beslut för att initiera projekt och ställa om till ett mer hållbart samhälle. Vår studie av det svenska VA-systemet visar att de stora investeringsbehoven inte adresseras på grund av juridiska, strukturella och politiska hinder, samt bristande medvetenhet, kompetensförsörjning och prissättning.

I den positiva vågskålen ligger dock att innovativa tekniska lösningar redan är etablerade på marknaden för att hantera många av de specifika problemen med rening, återvinning, avsaltning med mera.

2. Genom att bedriva aktivt ägande

Investerare har en viktig roll som aktiva ägare i företag och verksamheter med höga vattenrisker. Investerare ses främst som en finansör i många vattensammanhang, och rollen som betydelsefull intressent till bolag är förbisedd. Här kan investerare som kollektivt göra skillnad.

Investerare kan spela en viktig roll för att driva på och lyfta prioriteringen av vattenrisker hos bolagen genom att efterfråga mätning, uppföljning, styrning och samverkan med andra aktörer.

AP7 inledde ägarstyrningsprojektet med Sustainalytics i början av 2017 med att kartlägga cirka 300 portföljbolag med höga vattenrisker och deras rapportering. Efter två års fördjupad dialog med ett urval av bolagen gjorde vi om kartläggningen och det visade sig att de företag vi fört dialog med i högre utsträckning förbättrat sin rapportering än övriga. Även om mer kunskap behövs om investerares påverkan på företag, ger vår studie stöd för att aktiva ägare kan förbättra företags rapportering vilket i sin tur kan leda till bättre riskhantering.

Forts.

Medskick till investerare som vill bidra till SDG6

Vatten har länge överskuggats av klimatfrågan som upptar stort fokus. Både bland företag och investerare behövs ökad medvetenhet om vatten som en ekologisk och ekonomisk systemrisk som är intimt sammankopplad med klimatriskerna. Trots att frågan fått viss uppmärksamhet är det fortfarande få investerare som har vattenrisker som högsta prioritet.

Eftersom bolag tenderar att underrapportera om vatten, kan företagsdialoger vara ett sätt för investerare att få en bättre insyn i sina portföljers vattenrisker.

3. Genom att samarbeta med kunskapspartner

En möjlighet för investerare som engagerat sig i färskvattenfrågor är att dra nytta av samarbetsformer som utvecklats inom klimatområdet. Tidernas kanske största samarbetsprojekt mellan aktiva ägare, Climate Action 100+, skulle kunna utvecklas vidare, eller ett liknande samarbete lanseras för vatten.

Det finns en mängd organisationer, initiativ och aktörer i samhället att vända sig till om man som investerare vill lära sig mer eller hitta samarbeten, verktyg och kunskapsspartner.

” Vatten har länge överskuggats av klimatfrågan som upptar stort fokus.

Några exempel:

CERES Water Hub, Investor Water Toolkit

www.ceres.org/resources/toolkits/investor-water-toolkit

AWS – Alliance for Water Stewardship

www.a4ws.org

CEO Water Mandate,

www.ceowatermandate.org

Valuing Water Initiative – UN High Level

Panel on Water – Leadership Coalition
www.government.nl/topics/water-management/valuing-water-initiative

Global Water Partnership

www.gwp.org

SIWI – Stockholm International Water Institute

www.siwi.org

CDP – Global water report

www.cdp.net/en/water

World Wildlife Fund – Water risk filter

www.waterriskfilter.panda.org

OECD Roundtable on the Financing on Water,

www.oecd.org/water/roundtable-on-financing-water.htm

UN Water

www.unwater.org

Global Water Challenge

www.globalwaterchallenge.org/#our-story

Global Water Leaders

www.globalwaterleaders.org

The World Bank

www.worldbank.org/en/topic/water/overview

World Resources Institute

www.wri.org/about/mission-goals

World Water Council

www.worldwatercouncil.org/en

Områden för vidare undersökning

1. Hur mäter vi effekterna som aktiva ägare?

- Etablera metoder för att utvärdera investerarens påverkansarbete.
- Utveckla kunskaperna om hinder och framgångsfaktorer för aktivt ägande.
- Förbättra rapportering av effekterna av påverkansarbete.

2. Hur mäter vi effekterna som hållbara investerare?

- Vilken hållbarhetseffekt ger investeringar i lösningarna på vattenproblemet?

1. Hur mäter vi effekterna som aktiva ägare?

Studien "Watership Management and Stewardship" visade att de företag vi fört dialog med förbättrat sin rapportering om vatten mer än övriga företag med höga vattenrisker i vår portfölj. Påverkansarbetet har med andra ord haft effekt, men det saknas fortfarande etablerade metoder för att utvärdera investerarens påverkan på företags hållbarhetsarbete.

Investerare behöver fortsätta utveckla kunskaperna om hinder och framgångsfaktorer för aktivt ägande för att kunna utöva arbetet mer effektivt. Under vilka förutsättningar är olika ägarstyrningsmetoder framgångsrika? Vilka synergier finns? Kan de motverka varandra? Exempel på metoder är enskilda dialoger, dialogsamarbeten, deltagande i valberedningar, uttalanden på bolagsstämmor, aktieägar-motioner, röstning på förslag, svartlistning, public benchmarking, juridiska processer.

När utvärderingsmetoderna utvecklas kan investerare också förbättra rapporteringen kring ägarstyrning, vilket efterfrågas av omvärlden och investerarens intressenter. Rapporteringen idag är framför allt anekdotisk (enskilda framgångsfall) eller aktivitetsbaserad (genomförda åtgärder).

Under 2018 initierade AP7, Swesif och Mistra en forskningsstudie som undersöker det ovanstående, ledd av Dr Emma Sjöström vid Stockholm Sustainable Finance Centre. Studien finansieras av Mistra och under 2019 kommer ett första resultat att presenteras.

2. Hur mäter vi effekterna som hållbara investerare?

Det går idag att investera i lösningar på vattenproblem som ger marknadsmässig avkastning, frågan är vilken hållbarhetseffekt investeringarna ger? Etablerade mätmetoder finns i viss mån exempelvis för biståndsprojekt, men saknas för globala aktieportföljer. Därför kommer AP7 tillsammans med våra "impact-förvaltare" att försöka bidra till utvecklingen av metodik för att utvärdera investeringar i lösningar på vattenproblematiken.

Agenda 2030 • Mål 6

Rent vatten och sanitet

Säkerställa tillgången till och en hållbar förvaltning av vatten och sanitet för alla.

Vatten är en grundförutsättning för allt levande på jorden, och därmed också en förutsättning för en hållbar utveckling. En mycket stor andel individer som lever i fattigdom saknar tillgång till rent vatten och grundläggande sanitet. Orenat avlopp från industri och hushåll leder till att vatten förorenas och skapar en ohälsosam miljö som särskilt drabbar människor som lever i fattigdom.

Vatten är också en förutsättning för världens livsmedelsproduktion och energiproduktion och därmed kan brist på vatten bli orsak till konflikt. Integrerad och transparent vattenförvaltning både inom och mellan stater är en förutsättning för långsiktigt hållbar vattenanvändning. Effekterna av klimatförändringarna visar sig tidigt och tydligt i förändrad vattentillgång. Restaurering av ekosystemens vattenhållande förmåga är en nödvändig anpassningsinsats.

Avsaknaden av en pålitlig och närliggande vattenkälla och säkra, privata toaletter har djupgående effekter på livet för miljontals människor världen över. Konsekvenserna av detta är förödande och slår hårdast mot kvinnor och flickor och påverkar deras hälsa, säkerhet, utbildning, inkomstmöjligheter och familjerelationer. Kvinnor och flickor ansvarar ofta för familjens vattenförsörjning vilket leder till att kvinnor förlorar inkomstmöjligheter och att flickor missar skoldagar. Detta påverkar deras politiska, ekonomiska och sociala möjligheter. Tillgången till rent vatten och toaletter i skolan är avgörande för att flickor ska stanna i skolan, särskilt i pubertetsåren. Många kvinnor och flickor riskerar sin personliga säkerhet då de tvingas söka avskilda platser för att utföra sina behov eller hämta vatten.

Vatten är också en förutsättning för världens livsmedelsproduktion och energiproduktion och därmed kan brist på vatten bli orsak till konflikt.

Delmål för mål 6

- 6.1** Senast 2030 uppnå allmän och rättvis tillgång till säkert och ekonomiskt överkomligt dricksvatten för alla.
- 6.2** Senast 2030 säkerställa att alla har tillgång till fullgod och rättvis sanitet och hygien och att ingen behöver uträtta sina behov utomhus. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt behoven hos kvinnor och flickor samt människor i utsatta situationer.
- 6.3** Till 2030 förbättra vattenkvaliteten genom att minska föroreningar, stoppa dumpning och minimera utsläpp av farliga kemikalier och material, halvera andelen obehandlat avloppsvatten och väsentligt öka återvinningen och en säker återanvändning globalt.
- 6.4** Till 2030 väsentligt effektivisera vattenanvändningen inom alla sektorer samt säkerställa hållbara uttag och en hållbar försörjning med sötvatten för att angripa vattenbristen och väsentligt minska det antal människor som lider av vattenbrist.
- 6.5** Senast 2030 genomföra en integrerad förvaltning av vattenresurser på alla nivåer, när så är lämpligt genom gränsöverskridande samarbete.
- 6.6** Senast 2020 skydda och återställa de vattenrelaterade ekosystemen, däribland berg, skogar, våtmarker, floder, akviferer och sjöar.
- 6.A** Till 2030 utöka det internationella samarbetet och stödet för kapacitetsuppbyggnad till utvecklingsländerna inom vatten- och sanitetsrelaterade verksamheter och program, inklusive genom tekniker för vatteninsamling, avsaltning, vattneffektivitet, rening av avloppsvatten, återvinning och återanvändning.
- 6.B** Stödja och stärka lokalsamhällenas deltagande i arbetet med att förbättra vatten- och sanitetshandlingar.

AP7:s temarapport

vatten

Vårt arbete inom vattentemat 2016–2018

